

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

والنتین کاتاسانوف* (Valentin Katasonov)

برگردان از: ا. م. شیری

۰۶ فبروری ۲۰۲۲

حرکت طلا در بازار جهانی

بانک‌های مرکزی کشورهای پیشرو جهان در دوره بحران مالی جهانی سال‌های ۲۰۰۸-۲۰۰۹، ماشین‌های چاپ خود را با ظرفیت کامل روشن کردند. فدرال رزرو ایالات متحده آمریکا به ویژه با افزایش حجم عرضه دالر به میزان کمی بیش از ۸۰۰ میلیارد دالر در سال ۲۰۰۷ به ۲ تریلیون و ۲ میلیارد دالر در پایان سال ۲۰۰۹ متمایز شد. در پائیز ۲۰۱۴، تولید دالری فدرال رزرو نسبت به پایان سال ۲۰۰۹ دو برابر شد.

تلاش‌های پیگیر برای حذف مازاد عرضه دالر از بازار در اوایل سال ۲۰۲۰ با اعلام یک «همه‌گیری» و قرنطینه‌های پس از آن در ایالات متحده متوقف شد. ماشین چاپ فدرال رزرو بار دیگر با ظرفیت کامل به کار افتاد و ترازنامه فدرال رزرو تاکنون به ۸ تریلیون و ۷ میلیارد دالر رسیده است. به سخن دیگر، عرضه دالر در عرض کمتر از دو سال، یک بار دیگر دو برابر شد (در مقایسه با پائیز سال ۲۰۱۴). حتی مردم ناآگاه به مسائل اقتصادی می‌دانند که دالر آمریکا محکوم به فنا است و به احتمال زیاد، سقوط این ارز پس از ترکیدن حساب‌ها در بازارهای سهام که توسط پمپ فدرال رزرو متورم شده، رخ خواهد داد. سایر ارزهای کلیدی-یورو، پوند انگلیس و ین جاپان نیز به سرنوشت مشابهی دچار خواهند شد.

با این حال، ذخایر به اصطلاح بین‌المللی اکثر کشورهای جهان را عمدتاً همین ارزها تشکیل می‌دهند (کیسه‌های هوا). طلا، جایگاه کشور در صندوق بین‌المللی پول و حق برداشت ویژه سایر اجزای تشکیل دهنده این ذخایر هستند.

در سال ۱۹۹۹ بانک‌های مرکزی کشورهای پیشرو جهان زیر فشارهای ایالات متحده آمریکا و صندوق بین‌المللی پول توافق‌نامه واشینگتن را امضاء کردند که بر اساس آن بانک‌های مرکزی مطابق سهمیه‌ها و برنامه‌های تعیین شده به فروش فلز از ذخایر خود موظف شدند. به طوری که در پایان سال ۲۰۰۰، کل ذخایر طلای کشورها به پائین‌ترین سطح، یعنی به ۲۸۸۶۶ تن کاهش یافت. قرارداد واشنگتن هر پنج سال یکبار مورد بازنگری قرار می‌گرفت، اما کل ذخایر طلا کاهش چندانی نداشت. زیرا، فروش طلا توسط بانک‌های مرکزی کشورهای پیشرو (بریتانیا، المان، فرانسه، جاپان، سوئیس و غیره) به‌زای خرید از بانک‌های مرکزی کشورهای خارج از توافق واشنگتن جبران می‌شد. بر اساس برآوردهای من، در پایان سال ۲۰۰۹، کل ذخایر طلای بانک‌های مرکزی تمام کشورهای جهان بالغ بر ۲۸۹۲۲ تن بوده است. در مجموع، در طول سال‌های ۲۰۰۰، فروش طلا تقریباً برابر با خرید آن در کل جهان بود. اما از سال ۲۰۱۰، روند آشکاری به سمت تبدیل بانک‌های مرکزی به خریداران خالص طلا وجود داشته است (تقاضا بیشتر از عرضه).

در اینجا داده‌های کمیته جهانی طلا در مورد خرید خالص طلا (میزان خرید منهای فروش) توسط بانک‌های مرکزی در دوره زمانی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰ را ارائه می‌دهم (مقدار به تن):

سال ۲۰۱۰-۲۰۱۱ و ۷۹ و ۱ دهم؛

سال ۲۰۱۱-۲۰۱۲ و ۴۸۰ و ۸ دهم؛

سال ۲۰۱۲-۲۰۱۳ و ۵۶۹ و ۳ دهم؛

سال ۲۰۱۳-۲۰۱۴ و ۶۱۳ و ۳ دهم؛

سال ۲۰۱۴-۲۰۱۵ و ۶۰۱ و ۲ دهم؛

سال ۲۰۱۵-۲۰۱۶ و ۵۷۹ و ۶ دهم؛

سال ۲۰۱۶-۲۰۱۷ و ۳۹۴ و ۹ دهم؛

سال ۲۰۱۷-۲۰۱۸ و ۳۷۸ و ۶ دهم؛

سال ۲۰۱۸-۲۰۱۹ و ۶۵۶ و ۲ دهم؛

سال ۲۰۱۹-۲۰۲۰ و ۶۰۵ و ۴ دهم؛

سال ۲۰۲۰-۲۰۲۱ و ۲۵۴ و ۹ دهم.

جهت‌های اصلی تقاضای طلا به صورت سه ماهه در سال ۲۰۲۱				
جمع	ربع سوم	ربع دوم	ربع اول	
۱۳۲۳ و ۳ دهم	۴۴۲ و ۶ دهم	۳۹۶ و ۶ دهم	۴۸۴ و ۱ دهم	زیورآلات
۲۴۵ و ۱ دهم	۸۳ و ۸ دهم	۸۰ و ۲ دهم	۸۱ و ۱ دهم	الکترونیک و سایر فن‌آوری‌ها
۷۰۰ و ۷ دهم	۲۳۵	۲۸۳ و ۸ دهم	۱۸۱ و ۹ دهم	سرمایه‌گذاری
۳۹۳ و ۳ دهم	۶۹ و ۳ دهم	۱۹۰ و ۶ دهم	۱۳۳ و ۴ دهم	ذخایر بانک‌های مرکزی
۲۶۶۲ و ۴ دهم	۸۳۰ و ۷ دهم	۹۵۱ و ۲ دهم	۸۸۰ و ۵ دهم	جمع کل

منبع: gold.org

بر اساس گزارش کمیته جهانی طلا، مجموع ذخایر رسمی طلا (به مثابه بخشی از ذخایر رسمی بین‌المللی) همه کشورهای جهان تا پایان سال ۲۰۲۰ به ۳۴۲۱۱ تن افزایش یافت. رشد ذخایر رسمی طلا در جهان به دلیل خریدهای خالص بانک‌های مرکزی در سال‌های ۲۰۱۰-۲۰۲۰ به ۱۵ و ۳ دهم درصد رسید (جدول بالا).
از جدول بالا چنین استنتاج می‌شود، که در مجموع کل تقاضای طلا در دوره سه ربع سال ۲۰۲۱ سهم خرید خالص بانک‌های مرکزی ۱۴ و ۸ دهم درصد بوده است. می‌توان انتظار داشت که تا پایان سال ۲۰۲۱، خرید خالص طلا توسط بانک‌های مرکزی حداقل به ۵۰۰ تن رسید.

میزان خرید خالص طلا طی سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ نسبت به سال‌های گذشته رکوردشکنی نبود، اما این دو سال برای اقتصاد اکثر کشورهای جهان سال‌های بسیار سختی بود. اگر فروش اجباری بخشی از ذخایر طلا توسط برخی کشورها به منظور تثبیت اقتصاد و ارزششان نبود، حجم خالص خریدها باز هم بیشتر می‌شد.
بانک‌های مرکزی کشورهای زیر بزرگترین خریداران خالص طلا در ربع اول سال ۲۰۲۱ بودند (وزن به تن):

جاپان- ۸۰ و ۷۶ صدم؛

هنگری- ۶۲ و ۹۸ صدم؛

ازبیکستان- ۲۳ و ۳۳ صدم؛

قزاقستان- ۷ و ۹۹ صدم.

در دوره ربع دوم وضعیت از این قرار بود:

تایلند- ۹۰ و ۲ دهم؛

برزیل- ۶۳ و ۷۵ صدم؛

سنگاپور- ۲۶ و ۳۴ صدم؛

هندوستان- ۸ و ۴ دهم؛

ترکیه- ۷ و ۷۷ صدم.

در ربع سوم:

هندوستان- ۴۰ و ۱۲ صدم؛

ازبیکستان- ۲۵ و ۵۰ صدم؛

قزاقستان- ۱۱ و ۲۷ صدم؛

برزیل- ۸ و ۵۴ صدم؛

روسیه- ۶ و ۲۲ صدم.

و این هم لیست کشورهای فروشنده خالص طلا از ذخایر رسمی خود در ربع نخست (وزن به تن):

فیلیپین- ۲۴ و ۷۳ صدم؛

امارات متحده عربی- ۳ و ۴۳ صدم؛

روسیه- ۳ و ۱۱ صدم.

ربع دوم:

قزاقستان- ۹ و ۹ دهم؛

قرقیزستان- ۹ و ۱۵ صدم؛

فیلیپین- ۷ و ۹۱ صدم؛

المان- ۳ و ۳۳ صدم؛

روسیه- ۳ و ۱۱ صدم.

ربع سوم:

ترکیه- ۱۳ و ۹ دهم.

جمهوری خلق چین بزرگترین تولیدکننده طلا در جهان است. بر اساس نتایج سال گذشته، ۳۶۵ و ۳ دهم تن فلز گرانبها تولید کرد. با این حال، بانک خلق چین یکی از بانک‌های مرکزی خریدار خالص طلا نیست. میزان ذخیره طلای بانک خلق چین از دو سال پیش تغییر نکرده و همچنان در سطح ۱۹۴۸ تن ثابت مانده است. بسیاری از کارشناسان در این امر تردید دارند، که بانک مرکزی چین طلای استخراج شده در کشور را خریداری نمی‌کند. البته، می‌خرد و در این کار بسیار هم فعال است، اما به هر طریق ممکن آن را پنهان می‌کند و در آمار رسمی خود ثبت نمی‌کند (تا اواسط سال ۲۰۱۵، اطلاعات مربوط به ذخایر رسمی طلا به عنوان یک راز دولتی تلقی می‌شد). حجم واقعی طلا در ذخایر بین‌المللی چین حداقل دو برابر از رقم رسمی بیشتر است.

روسیه بعد از چین دومین کشور بزرگ تولیدکننده طلا محسوب می‌شود. تا پایان سال گذشته، ۳۳۱ و ۱ دهم تن فلز گرانبها در کشور تولید شد. این کشور از تمام امکانات برای افزایش ذخایر طلا به عنوان بخشی از ذخایر بین‌المللی فدراسیون روسیه برخوردار است و این امکان در مدت چند سال محقق شده است. ذخیره رسمی طلای روسیه در دهه دوم قرن بیست و یکم به طور پیوسته افزایش یافته است. تا اول جنوری ۲۰۱۰، مقدار فیزیکی آن ۶۴۹ و ۳ صدم تن بود و تا اول جنوری سال ۲۰۲۱ به ۲۲۹۸ و ۵۹ صدم تن افزایش یافت. در ابتدای دوره مورد بررسی، سهم طلا از نظر ارزش به ۵ و ۱۹ صدم درصد از کل ذخایر بین‌المللی فدراسیون روسیه بالغ شد؛ این میزان در پایان همین دوره به ۲۳ و ۲۹ صدم درصد افزایش یافت.

افزایش ذخایر طلا در مدت ۱۱ سال (سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱) به ۱۶۵۰ تن رسید. به این ترتیب، سالانه به طور میانگین ۱۵۰ تن افزایش یافت، اما سالهای رکوردی هم بودند. حداکثر خرید خالص طلا در سال ۲۰۱۸ به ۲۷۵ و ۱۵ صدم تن بالغ شد. این، یک روند بسیار مثبت بود. این را به مثابه آغاز دالرزدائی از اقتصاد روسیه و به عنوان یک گام تعیین‌کننده برای تقویت روبل روسیه ارزیابی کردند. کارشناسان تخمین می‌زنند که اگر بانک مرکزی تمام فلزات گرانبهای استخراج شده در کشور را ظرف پنج سال برای ذخایر خود خریداری کند، دیگر نیازی به دالر و سایر ارزهای کاغذی در ذخایر رسمی کشور وجود نخواهد داشت. این، یک گام جدی در جهت تقویت حاکمیت ملی روسیه خواهد بود.

با این وجود، در سال پس از سال رکورد ۲۰۱۸، خرید خالص طلا بسیار کمتر از سال قبل از آن بود: ۱۵۷ و ۹۵ صدم تن. و در پایان سال ۲۰۲۰، خالص خرید این فلز گرانبها تنها ۲۷ و ۲۸ صدم تن بوده است. در مقایسه با سال ۲۰۱۸ خریدها به نحوی کاهش یافتند. چرا؟

در ماه مارچ سال ۲۰۲۰ بانک روسیه اعلام کرد، که از اول ماه اپریل خرید این فلز گرانبها برای ذخایر بین‌المللی را متوقف می‌کند. و واقعاً هم، بانک روسیه معاملات با طلا را به طور تقریباً کامل متوقف کرد. حتی بخش کوچکی (چند تن) از ذخیره فلزات گرانبهای خود را برای ضرب سکه‌های سرمایه‌گذاری طلا فروخت. پس از آن، البته، به همان میزان طلا خرید و ذخیره طلای خود را در سطح اول اپریل ۲۰۲۰ منجمد کرد. این تصمیم بانک روسیه منجر به این

شد که شرکت‌های فعال در عرصه استخراج طلا در روسیه، محصولات خود را به بازارهای خارجی ارسال کنند. بنا به نتایج سال ۲۰۲۰، ۳۲۰ تن فلز گرانبها، که ۱۰۰ درصد آن در روسیه تولید می‌شود، از کشور صادر شد (از جمله، محصول استخراجی از معدن و تولید از ضایعات طلا). سهم شیر طلا به لندن ارسال گردید. سرنوشت بعدی طلای روسیه معلوم نیست.

خروج طلا از روسیه در سال ۲۰۲۱ ادامه یافت. بر اساس آخرین آمار اداره گمرک فدرال، در فاصله ماه جنوری تا ماه اکتوبر ۲۴۰ و نیم تن طلا، به سخن روشن‌تر، تقریباً ۱۰۰ درصد فلز استخراج شده از معادن روسیه در این مدت از کشور خارج شد. این مقدار باز هم به جزایر مه‌آلود آلبیون ارسال گردید. در ماه اکتوبر ۳۰ و ۳ دهم تن یا ۹۲ درصد طلای روسیه به ارزش یک میلیارد و ۷۰۰ میلیون دالر به انگلستان صادر گردید.

لازم به ذکر است، که از زمان توقف خرید طلا به عنوان بخشی از ذخایر بین‌المللی فدراسیون روسیه، ارزش کل این ذخایر تا ۱۷ دسامبر سال ۲۰۲۱ از ۵۶۴ میلیارد و ۴۰۰ میلیون دالر به ۶۲۶ میلیارد و ۳۰۰ میلیون دالر افزایش یافته است (طبق آخرین داده‌ها). یعنی افزایش ۶۱ میلیارد و ۹۰۰ میلیون دالری، صرفاً با انباشت ارزهای کاغذی تأمین شد. بر این اساس، سهم طلا در ذخایر کاهش می‌یابد و امروز در محدوده ۲۰-۲۱ درصد در نوسان است.

در ۲۱ دسامبر، مجلس قانون‌گذاری فدراسیون روسیه (دوما) درخواستی به بانک مرکزی و دولت ارسال کرد. طی این درخواست سؤالاتی مبنی بر این مطرح نموده، که چرا تمام طلای استخراج شده در کشور به خارج از مرزهای آن صادر می‌شود و چرا بانک روسیه انباشت طلا به عنوان بخشی از ذخایر بین‌المللی فدراسیون روسیه را متوقف کرده است.

*- پروفیسور، دکتر علوم اقتصادی، مدیر مرکز مطالعات اقتصادی «شارپوف» روسیه، مشاور اقتصادی اسبق دبیر کل سازمان ملل متحد، پژوهشگر مسائل پشت صحنه

منبع:

<https://www.sovross.ru/articles/2214/55170>

پی‌نوشت:

به باور مترجم، اهمیت مقاله حاضر در این است که چین و برخی کشورهای دیگر با افزایش ذخیره طلای خود، سعی می‌کنند وابستگی اقتصاد کشور به ارزهای خارجی، به خصوص، به دالره‌های کاغذی را به تدریج کاهش دهند. برای این که احتمال داده می‌شود، دالره‌های بی‌پشتوانه در آینده‌نچندان دور، ارزش خود را به طور ناگهانی از دست خواهد داد. زیرا، خود اربابان پول در ایالات متحده آمریکا در این امر ذینفع هستند. چرا که تمام دالره‌های خارج از خاک آمریکا بدهی خارجی دولت آمریکا محسوب می‌شود و با سقوط جهانی ارزش دالر، بدهی‌های خارجی این کشور به نوعی لغو می‌گردد. در این حالت، ذخایر ارزی کشورهای مختلف بی‌ارزش و اقتصادشان به کلی ورشکست می‌شود.

۱۵ بهمن- دلو ۱۴۰۰